No. 10 1840

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Donderdag 23 Januarij.

De BREDASCHE COURANT *verschijnt van* 1 *Januarij af op den voet der meeste Provinciale Bladen, driemalen 's weeks, te weten: Dingsdags, Donderdags en Zondags. De Prijs van het nieuwe Abonnement is per drie maanden, franco per post door het Rijk f* 3,60, *en f* 3,25 *binnen de Stad Breda.*

FRANKRIJK.

PARIJS, den 19den Januarij.

Het hof der pairs heeft gisteren het verhoor van de tweede klasse der beschuldigden in den aanslag van mei des vorigen jaars ten einde gebragt en thans de getuigen tot bezwaar gehoord. Maandag zal de procureur-generaal, de heer *Franck-Carré*, zijn requisitoir uitbrengen, waarna de pleidooijen der talrijke verdedigers zullen aanvangen.

— In de zitting der kamer van afgevaardigden heeft gisteren de grootzegelbewaarder eene som van 45,000 fr. aangevraagd voor de kosten van installatie tot kardinaal, van den aartsbisschop van Arras, den heer *La Tour-d'Auvergne-Lauraguais*. Overigens heeft de kamer zich met petitien bezig gehouden. In de eerste dagen der volgende week zal het ontwerp voor het remboursement der renten in de bureaux onderzocht worden.

— De *Moniteur Parisien* deelt nadere berigten omtrent het gebeurde te Foix mede. De oorzaak der onlusten bestond in de vestiging van een nieuw regt op den invoer van beestives, enz. Eene menigte landlieden kwam op den dag der invoering van dit regt (12 januarij) de stad binnen, verjoeg de posten en bragt op de markt alles in verwarring. De autoriteit meende door hare tegenwoordigheid ontzag in te willen boezemen en de menigte tot rede te brengen. De prefect van het departement, de maire der stad, de procureur des konings, de hoofd-officieren van het garnizoen begaven zich, door het gering getal troepen gevolgd, naar de markt. De prefect poogde de menigte toe te spreken, doch hij werd overschreeuwd en, zoowel als de genen die hem omgaven, met een hagelbui van steenen begroet, waardoor de prefect, de maire, verscheiden officieren, een commissaris van policie en een 25tal militairen gekwetst werden; de autoriteit moest de wijk nemen en stelde zich in de kazerne in permanentie; de weinige voorhanden gendarmerie heeft onmiddelijk eene charge gedaan en de troepen hebben vuur gegeven, waardoor er eenige doden te kwam; de wanorde is ... dag vooit, het de landlieden te ... avond aftrokken, des nachts kwam er versterking te Foix, en men hoopte dat de rust nu verzekerd zou zijn. Van de zijde der aanvallers zijn er negen op de plaats gebleven en achttien gekwetst. — Het hof van Toulouse is met de instructie dezer zaak belast.

— Men spreekt ... van het huwelijk des hertogs *van Nemours* met eene duitsche prinses.

— De berigten uit Madrid tot den 11den dezer houden niets bijzonders. — Uit Arragon of van *Cabrera* heeft men niets naders vernomen.

— Heden uit hoofde van den zondag geene fondsnotering.

Van den 20. — In den *Moniteur* leest men heden, dat gisteren op den middag, zich eenige niet zeer talrijke groepen op het beursplein vertoond hebben, doch dat zich geen nationale garden onder dezelve bevonden.

De *Moniteur Parisien* behelsde gisteren avond het volgende berigt uit Algiers tot den 10den januarij: „Sedert den vorigen post heeft er niets belangrijks in het regentschap van Algiers plaats gehad. De Arabieren hebben zich niet meer in Mitidja vertoond. Alles is stil tusschen Bona en Constantine.”

Voorts behelzen de bladen een rapport van den maarschalk *Valée* van den 9den, bijzonderheden behelzende over het gevecht van Oued-Halleg, den 31sten december geleverd.

— Een der bladen van Lyon geeft te kennen dat men waarschijnlijk eerstdaags weder een opkomst van zaken in het kanton van Lucern te verwachten heeft.

— Volgens de laatste berigten uit Arragon was *Cabrera* naar Morella overgevoerd.

— Heden (20 *Januarij*) waren de fondsen genoteerd 5 pCt. 112; 3 pCt. 80,80; Nrp. r. 103,35; Sp. Ardoin 26⅛; Rom. 102⅞.

BELGIE.

BRUSSEL, den 21sten Januarij.

De kamer van vertegenwoordigers is nog gisteren met de discussie van het budget der openbare werken voortgegaan.

— De engelsche pair, lord *Torrington*, kamerheer der koningin, en de ridder *Grey*, equier der vorstin, zijn hier doorgekomen, zich naar Coburg begevende, tot den prins *Albert*, met wien zij naar Engeland zullen terugkeeren.

Volgens den *Commerce belge* wordt de Prins *Albert* van Saxen-Coburg tegen den 28sten dezer alhier gewacht.

— De *Belge* verzekert, dat het bestuur besloten heeft om de bijzondere telegrafen tusschen de fransche grenzen en Brussel en deze stad en Antwerpen, door welke op de beurzen dier beide plaatsen, als in 't belang van slechts weinigen strekkende, veel misbruik plaats heeft, voortaan te verbieden.

— De heer *Minne-Barth* heeft aan den stedelijken raad van Gent bekend gemaakt, dat hij zijn ontslag als burgemeester had genomen. Het gerucht liep, dat de graaf *Charles d'Hane* zich zou hebben laten overhalen om als opvolger van den heer *Minne-Barth* op te treden.

ENGELAND.

LONDEN, den 18den Januarij.

Denzelfden dag van de opening van het parlement is het adres van antwoord daarop in het hoogerhuis door den hertog *van Somerset*, voorgedragen en door lord *Seaforth* ondersteund. De hertog *van Wellington*, als tolk der tory-partij in dit huis, verlangde dat Prins *Albert* in het adres als een protestantsch vorst werd aangeduid; in de weglating dier aanduiding bij de aankondiging van het hooge huwelijk, zag hij de vrees voor de iersche partij, waaraan de regering niet had behooren toe te geven en daarmede niet van de oude gebruiken afwijken. De meerderheid der pairs vereenigde zich met zijn gevoelen, en het adres werd met de voormelde bijvoeging aangenomen.

De aandacht is sterk gevestigd op den uitslag van een voorstel van den heer *J. Y. Buller*, die den 28sten in het lagerhuis wil doen stemmen, of het tegenwoordig Kabinet al dan niet het vertrouwen van het Huis bezit.

Lord *J. Russell* zal den 21 dezer het Huis verlof vragen, om het inbrengen van een ontwerp van wet, waarbij de voorstellen der Kerkelijke Commissarissen voor Engeland en Wallis worden bekrachtigd; en den 23sten zal door lord *Morpeth* een nieuw ontwerp tot regeling der municipale corporatien in Ierland worden ter tafel gebragt.

— De Prins *Albert* van Saxen Coburg wordt eerst tegen de helft van de volgende maand in Engeland gewacht.

— Drie van de belhamels van het oproer te Newport zijn ter dood verwezen; omtrent vijf anderen, is hetzelfde vonnis uitgesproken, doch hun de hoop te kennen gegeven, dat de koningin hun vonnis in verbanning zou verzachten.

— De chartisten blijven nog steeds voortwoelen en trachten, wanneer de gelegenheid hun schoon schijnt, hunne misdadige oogmerken uit te voeren. Te Sheffield is, onder anderen ll. woensdag, het plan ontdekt, doch gelukkig, verijdeld, om de stad in brand te steken en uit te plunderen. Acht personen, voorstanders der chartistische bewegingen, zijn gearresteerd, als beschuldigd van het voornemen tot oproer te willen aanzetten. Zekere afgevaardigde der Chartisten van Rotherham heeft het helsche plan aan lord ... den bevelhebber der troepen, in Yorkshire doen ontdekt. Ook in andere steden van Yorkshire zouden plannen, tot opstand ontdekt zijn.

In het begin dezer week is men zelfs in de hoofdstad verontrust geworden door het gerucht van een voorgenomen aanslag der chartisten. Behalve gewapende vereenigingen dier lieden, die door de militaire magt uiteengedreven en waarbij eenige lieden gearresteerd zijn, is er echter niets voorgevallen.

— Men heeft eindelijk hier te lande de boodschap van den president der Vereenigde Staten ontvangen, die schoon den 2den ingekomen, eerst den 24. Dec. is kunnen gelezen worden, omdat door het Huis der vertegenwoordigers vooraf een besluit, omtrent betwiste verkiezingen van Nieuw-Jersey moest genomen worden. De president schetst in de boodschap de betrekkingen met andere landen gunstig af; bij vleit zich dat de grondgebiedgeschillen met Engeland eene vredelievende beslissing naderen; hij hoopt dat in de naburige engelsche kolonien de onlusten niet meer vernieuwd zullen worden. De eensgezindheid met de Europesche natien is niet gestoord en de ratificatien der handeltraktaten met Nederland en Sardinie uitgewisseld. Ten aanzien der betrekkingen met de Zuid-Amerikaansche Staten kondigt de president aan, dat de Mexikaansche regering het traktaat nog niet geratificeerd heeft ter vereffening der eischen van Noord-Amerikaansche burgers op Mexiko; hij hoopte echter op een gunstigen uitslag; het nieuw bestuur van Texas had den wensch aan den dag gelegd, om alle grieven der Noord-Amerikanen uit den weg te ruimen. — De binnenlandsche strijd met de Indianen blijkt, dat op verre na nog niet geëindigd is.

Voorts wordt in deze boodschap de finantiele toestand doorgaans gunstig genoemd, maar de striktste zuinigheid in het beheer van verschillende departementen aanbevolen. De oprigting van depositobanken, door de acte van 1836 voorgeschreven, was door de schorsing der betalingen in specie, in het daarop volgend jaar, eerder tot belemmering dan tot nut geworden. De President dringt ten sterkste aan op de vestiging eener onafhankelijke nationale schatkist, en hij vleit zich dat dit plan de goedkeuring der meerderheid zal wegdragen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 21sten Januarij.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van maandag zijn 47 leden tegenwoordig geweest. De heeren *De la Court* en *van Alphen* hebben doen weten, dat zij door voortdurende ongesteldheid verhinderd worden, om de vergadering bij te wonen. Omtrent een door mr. *J. C. Fortuin*, ingezonden boekwerk, getiteld: *Geschiedenis en beginselen der Nederlandsche Wetgeving*, is het gewone besluit genomen. Een aantal ingekomen verzoekschriften zijn in handen der commissie *ad hoc* gesteld. Tot deze ingekomene verzoekschriften behooren: Een van *P. Cleban*, zich beklagende over onregt, hetwelk hem, zoo hij zegt, op Java is aangedaan; drie van landbouwers te Nieuwkoop, Bodegraven, enz., verzoekende verhooging der voorgestelde belasting op het rundvee, opdat daaruit, in geval van ziekte, te ruimere schadeloosstelling moge kunnen worden verleend; drie van grondeigenaren in Noord-Braband, nopens de wet op de landverbetering en de novale tienden; een van ingezetenen van Leiden, die tot de afgescheidene Hervormden behooren en den wensch te kennen geven, dat, bij de aanstaande herziening der grondwet, artikel 190 en volgende in den geest der volkomene vrijheid van eeredienst mogen worden gewijzigd; een van bewoners der provincie Groningen, daarbij, artikelsgewijze, de verbeteringen vermeldende, die zij in de grondwet wenschelijk keuren; een van *Hubertus van den Heuvel*, verzoekende, dat bij de herziening der grondwet niet met overhaasting moge worden te werk gegaan; een van distillateurs te Delfshaven, houdende klagten over het beheer der belastingen, enz.

De heer *Vijfhuis* heeft vervolgens, in naam der commissie voor de verzoekschriften, op stukken van veehouders in de provincie Zuid-Holland betrekkelijk de belasting op het vee, verslag gedaan.

Nadat dit stuk is voorgelezen, maakt de heer *Hogendorp Brongers* de zwarigheid, dat hij, ofschoon lid der commissie voor de verzoekschriften zijnde, omtrent het uitbrengen van het tegenwoordige verslag niet gekend is. De heer *Vijfhuis* geeft opheldering, omtrent de aanleiding tot deze omstandigheid. De kamer besluit om het uitgebragte verslag tot de volgende bijeenkomst in advies te houden.

Daarna is de vergadering gescheiden.

— Bij besluiten van den 18den dezer, heeft Zijne Majesteit benoemd: in plaats van den heer Mr. *D. J. van Ewijck*, tot gouverneur der provincie Drenthe, Hoogstdeszelfs kamerheer, den heer *J. D.* graaf *van Rechteren*.

In plaats van den heer Mr. *W. A. Pillera*, tot griffier der Staten van Holland, jonkheer Mr. *M. J. van der Heim*.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 6den Januarij 1840, N°. 99, is de heer *Auguste* baron *de Tavereau*, te Grand-Han (Belgie) benoemd tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw.

— Bij de koninklijke militaire rijschool te 's Hage zal van het 1ste en 3de bataillon veldartillerie, van het korps rijdende artillerie en van het bataillon artillerie transporttrein ieder een luitenant worden gedetacheerd.

— Aan den gepensionneerden kolonel *B. E. A. Rottiers* is door den Koning verleend den rang van generaal-majoor, zonder bezwaar van 's rijks schatkist.

— Door Z. M. is dezer dagen in zijne functie bevestigd, voor zooveel de weder in bezit genomen landstreken van Limburg aangaat de heer *A. Clavareau*, als verificateur der comptabiliteit van de directe belastingen, in- en uitgaande regten. Voorts zijn in die landstreken benoemd: tot hoofdinspecteur dier regten en middelen *A. Roberti*; tot arrondissements-inspecteur voor Roermond Jhr. *O. van der Santheuvel*; tot controleurs; voor de binnendienst en comptabiliteit te Maastricht *J. C. Weygers*, voor de buitengemeenten op den regter Maasoever *H. C. Nieuwenhuizen*; voor de divisien van Heerlen *G. C. Deschwartz*; voor Sittard *T. G. W. Muller*; voor Roermond *A. H. Naus*; voor Weert *J. B. Ruyters*; voor Venlo *A. L. Moreaux*; voor de liniedienst *A. R. Corbey*; *P. A. T. J. Sassen*; *S. Stern*; *T. A. Hermsen* en *F. van Dijk*; tot ontvangers voor de in- en uitgaande regten: te Maastricht *C. Neven*; te Venlo *J. H. Neujean*; te Eysden *A. S. Loisel*; te Hoog-Cruts *L. Pitaffe*; voor het kantoor der directe belastingen te Venlo *C. W. Hoffman*; te Broek-Sittard *P. L. op den Oordt*; te Thorn *J. A. van Gink Duycker*; te Neeritter *F. J. B. Montfoorts*; te Nederweert *A. T. Menauw*.

— Naar men verneemt, zal de hoofd-ingenieur van den waterstaat in de provincie Holland, zuidelijk gedeelte, vergezeld van eenen ingenieur, zoodra de staat der rivieren dit zal toelaten, zich naar Antwerpen begeven, ten einde er de ijzeren brug op te nemen, welke aldaar nabij het Dok ligt, om, zoo mogelijk, van hunne bevinding gebruik te maken voor het ontwerp, dat er bestaat, om zoodanige of dergelijke brug over de zee-doksluis te Hellevoetsluis aan te leggen.

— Men schrijft uit 's Gravenhage:

» Bij besluit van den 14den dezer, heeft Z. M. de Koning het octrooi tot de droogmaking der Nootdorpsche plassen verleend, en eene subsidie van *ƒ* 100,000 te betalen in vijf termijnen, toegestaan, benevens het plan goedgekeurd tot eene geldleening ten dien einde van *ƒ* 300,000 ad 5 pCt.

— Zijner Majesteits fregat *de Zaan*, liggende te Willemsoord, is op nieuw bestemd tot het doen eener reis naar de Oost-indien.

— De hoog eerw. hooggel. heer *J. Heringa Ez.*, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, S. S. Th. doctor, hoogleeraar in de godgeleerdheid, lid der derde klasse van het Koninklijk Nederlandsch Instituut, en van verscheiden binnen- en buitenlandsche geleerde genootschappen, is zaturdag morgen, in den ouderdom van ruim 74 jaren, na zeer kortstondige ongesteldheid, te Utrecht overleden, waar hij ruim drie en veertig jaren het hoogleeraarambt waardiglijk bekleedde, van hetwelk hij sedert de laatste drie jaren een welverdiende rust genoot.

Van den 22sten. — Bij Zr. Ms. besluit van 18 dezer is tot rector-magnificus van de hoogeschool te Leiden, voor het akademiejaar 1840—1841, benoemd de hoogleeraar *J. R. Thorbecke*.

— Naar men verzekert, zullen de manschappen van de ligting van 1838 binnen weinige dagen met verlof naar hunne haardsteden worden gezonden.

— Men verneemt, dat het Z. M. heeft behaagd, den kapitein bij het korps rijdende artillerie, *van Löben Sels*, aan wien Hoogstdezelve een eervol ontslag had verleend uit de betrekking van adjudant bij den generaal-majoor *Trip*, gewezen directeur-generaal van het departement van oorlog, te benoemen tot ordonnans-officier bij Z. K. H. prins *Frederik* der Nederlanden, grootmeester der artillerie.

— Uit 's Gravenhage schrijft men:

» Gisteren avond heeft het aangekondigde bal-paré plaats gehad, hetwelk door Z. Exc. den gevolmagtigden minister van Rusland, bij gelegenheid der verjaring van H. K. K. H. Mevrouw de Prinses *van Oranje*, gegeven werd. Hetzelve is zeer luisterrijk geweest, werd bijgewoond door al de leden van het Koninklijk gezin door HH. DD. den hertog en de hertogin *van Saksen-Weimar*, het korps diplomatieke, 's Konings ministers, en andere aanzienlijke personen.

— Maandag morgen zijn uit Amsterdam 2 eskadrons van het 9de regiment kurassiers, aldaar in garnizoen, naar Haarlem vertrokken, om in die stad in bezetting te komen. Deze troepen zullen te Amsterdam vervangen worden door de manschappen, die ten gevolge van de ontbinding van het 1ste regiment, bij het overgebleven gedeelte zullen worden ingedeeld.

— Uit Arnhem is, maandag, naar Leiden vertrokken het aldaar tot heden in garnizoen gelegen hebbende eskadron van het regiment kurassiers n°. 1.

— In de *Utrechtsche Courant* leest men:

» Bij eene beschikking van het gouvernement, is bepaald, dat de vrijwillige werving, en de overgang van miliciens bij de staan-

de armee, tot nader order zal gesloten zijn, bij al de korpsen van het leger, behalve bij de afdeeling grenadiers. Deze maatregel heeft ten doel, om het leger bij de thans noodige bezuinigingen meer en meer te verminderen.

— De heer *S. Wisselius. Iz.* heeft zijn ontslag als directeur van politie te Amsterdam gevraagd.

Aan de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal is rondgedeeld een geschrift, ten titel voerende: Iets over de verantwoordelijkheid der Ministers, volgens de Grondwet van 1815, door een lid van de Staten-Generaal (vermoedelijk het waardige lid, den heer *van Asch van Wijck*, uit Utrecht). Op den voorgrond stelt de schrijver, wat men onder de *ministeriele verantwoordelijkheid* verstaat? Of men daaronder begrijpt de verantwoordelijkheid van een *ministerie*, dan wel die van eenen *minister*?

In den eersten zin vooronderstelt zulks de aanwezigheid van een ministerie. In dien zin, gaan alle daden van bestuur, immers alle algemeen werkende maatregelen, uit van die vergadering.

In de rijken, waarin zoodanige vorm van bestuur is ingevoerd, geldt te regt de regel, de koning is onschendbaar, het ministerie is verantwoordelijk.

Maar meent men door ministeriele verantwoordelijkheid, die van ieder minister op zich zelve beschouwd, dan leidt die uitdrukking tot eene geheel andere beschouwing en dadelijk doen zich deze vragen op:

1°. Bestaat dezelve al dan niet in de grondwet der Nederlanden?

2°. Indien zij in dezelve gepaard is, welke zijn dan haren aard en hare gevolgen?

Dit wordt onderzocht uit het oogpunt van eenen constitutionelen regeringsvorm.

De uitvoerende magt berust bij den koning; die magt wordt echter niet onmiddellijk op de onderdanen uitgeoefend, maar is, onder den naam van algemeen bestuur, verdeeld in verschillende departementen, of takken; aan het hoofd van ieder dezer is een hoog staatsambtenaar geplaatst. De grondwet heeft het beginsel vastgesteld, dat tusschen koning en het volk, staatsambtenaren *moeten* geplaatst zijn (art. 75).

Alzoo is hier, gelijk in alle getemperde monarchieën aangenomen het gewigtige beginsel, dat de uitvoerende magt des konings, zich niet anders uitoefent, dan door de tusschen Hoogstdenzelven en het volk gestelde departementen van algemeen bestuur.

Hoezeer nu aan het hoofd van meer dan een departement dezelfde persoon gesteld moge zijn, blijft de dienst van ieder derzelver afgescheiden, en de geldmiddelen voor ieder voorgedragen, behoorden een afzonderlijk hoofdstuk van de begrooting uit te maken, teneinde voor te komen, dat de fondsen aan het eene verleend, niet worden aangewend voor het andere. Ofschoon dit niet zoo geregeld is in acht genomen, en de tijdelijke bijeenvoeging dier departementen ook tot de vereeniging der uitgaven in hetzelfde hoofdstuk heeft aanleiding gegeven, is dat echter als minder regelmatig, naar den geest der grondwet, te beschouwen.

De tusschenstelling van magten met de uitvoering belast, is altijd als eene tempering van den monarchalen staatsvorm beschouwd. *Montesquieu* heeft in dit beginsel het onderscheid gesteld tusschen de dispotische en monarchale regering.

Die tusschenstelling bij ons aangenomen zijnde, krijgt meer kracht voor art. 76 der grondwet. De hoofden der departementen zweeren trouw aan dezelve, derhalve zullen zij in de uitvoering niet handelen strijdig met de grondwet; mogen zij tot iets daartegen aandruischende, de hand niet leenen. Zij zijn niet enkel tijdelijk, geen loutere *gens du pouvoir*, maar staatsambtenaren, die aan de grondwet moeten getrouw zijn.

De aard hunner verantwoordelijkheid is dus (ad 2on) de volgende:

Zij zijn verpligt met ten uitvoer te leggen, al wat in strijd is met de grondwet; ieder in zijn departement zich evenzeer te onthouden van al wat met de hoofdstukken der grondwet tot zijn departement betrekkelijk, of met andere gedeelten van dezelve, niet overeenkomt; aan de onderscheidene magten, welke tot hun vak behooren, de bevoegdheid toe te kennen en te handhaven, bij de grondwet aan dezelve opgedragen: in het algemeen den staatsvorm bij de grondwet daargesteld te bewaren, en de magten daarbij gesteld te bewaren, in hunne onderscheidene werkzaamheden te erkennen, eindelijk geene voorschriften te geven, die in den kring vallen der wetgeving, welke aan den koning en den staten-generaal bij de grondwet zijn opgedragen.

Uitgebreid is dan ook de kring hunner verantwoordelijkheid, daar dezelve zich uitstrekt tot al wat binnen den omvang ligt van deze verpligtingen. — De verantwoordelijkheid van eenen minister in de Nederlanden is dan die van ieder staats-ambtenaar, die zijn ambtseed niet nakomt; zij is dus niet die van een collegie van ministers; want zoodanig collegie of ministerie kent onze staatswet niet; maar zij is individueel voor iederen minister, wegens zijne daden en verrigtingen, in het departement, aan welks hoofd hij geplaatst is. Zij brengt den waarborg mede, dat uit dat departement geene daden van uitvoering zullen voortkomen, strijdig met de grondwet. Zij plaatst de ministers, als bewakers der grondwet, rondom het Hoofd van den Staat. Zij verpligt hen voor te komen alle inbreuk op de grondwet, en zich te onthouden van daaraan de hand te bieden.

Uit dit alles blijkt, dat er eene verantwoordelijkheid bestaat, niet alleen van uitgebreiden aard, maar welke ook tot het vervullen van somtijds moeijelijke verpligtingen leiden kan. De heiligheid van den eed, het behoud van achting en openbaar vertrouwen, die allen binden het hoofd eens departements.

Gesteld echter, dat eenig hoofd daarvan zich immer zoo gering zou kunnen achten, dat hij den blaam op zich liet kleven, die van de beschuldiging van ongrondwettige handelingen het gevolg zou zijn; gesteld een man zonder beginselen, zonder zelfgevoel, zonder eerbesef, zoo die zich immer in die staatsbetrekking mogt geplaatst vinden, en er zich in staande zou willen houden, het koste wat het wilde; dan zou men ook stellen dat de zedelijke toestand in Nederland diep zou kunnen zinken. Daar nog staat het regt van verzoekschrift voor ieder open; een ieder staat, in den eersten zin, eene publieke aanklagt vrij door een verzoekschrift, hetwelk openlijk in de kamer behandeld wordt. Deze kan een besluit nemen, dat de zaak, als eene schending der Grondwet medebrengende, aan het nader onderzoek der vergadering worde overgelaten; ten einde in de gelegenheid te zijn, daaruit een voorstel aan de vergadering te doen; dit toch is de eigenlijke strekking van de nederlegging ter griffie, welke ten onregte beschouwd wordt als een middel, om eene zaak in de vergetelheid te bedelven.

Want, hoezeer er geene voorbeelden zijn van zoodanige verzoekschriften, welke aanklagten van den voormelden aard bevatten, is het toch klaarblijkelijk, dat, indien zoodanige aanklagt immer geschiedde, dat regt van voorstellen te doen, aan ieder lid der vergadering de bevoegdheid zou geven, om die aanklagt op te nemen, en voor te stellen, dat de koning door de vergadering verzocht zou worden, de ongrondwettige handeling van den minister te doen onderzoeken.

De Staten-Generaal, alsmede voor de handhaving der grondwet moetende zorgen, zouden, door de aanneming van zoodanig voorstel, niet buiten den kring hunner bevoegdheid treden.

De schrijver stelt dus als resultaat zijner beschouwingen, dat indien de grondwet het woord *verantwoordelijkheid* al niet te lezen geeft, zij ten volle in haren zin ligt, en wel meer misschien dan elders, waar men dat woord hoog laat klinken.

SUUM CUIQUE.

Het *Handelsblad* van woensdag 15 januarij jl., houdt een artikel *Over de aftreding des ministers van financien*: Wij hebben vrede met des stellers meening, dat die aftreding eene grondwettige handeling is; maar wij houden er niet van, eenen afgetreden minister alles wat verkeerd onder zijn bestuur was, als door zijn toedoen geschied, te wijten; en wij deelen geenszins in sommige beschouwingen, die omtrent dien afgetreden minister worden in het midden gebragt, en die echter op vele anderen toepasselijk zijn. Vooreerst dan, is het niet juist te zeggen, dat de heer BEELAERTS tegen den ministerpost niet opgezien hebbe; toen hij denzelven aanvaardde, *ad interim*, was dit niet maar omdat de verantwoordelijkheid groot was en de verwarring in het financie-wezen hem kenbaar werd; maar omdat de onzekere toestand des lands en de daaruit voortvloeijende bezwaren het hoogst moeijelijk maakten om 's lands financiewezen gaande te houden; en wij betwijfelen, of onder de omstandigheden die tot april 1839 hebben geduurd, een minister van financien wel anders zou hebben kunnen handelen, dan hij gehandeld heeft, zonder vaarwel te zeggen aan het door de regering vastgehouden stelsel van volharding. Dat de administratie onder des ministers voorganger in een bedroevenden staat gebragt is, en dat hij daarvan de bittere vruchten heeft geplukt, is minder te wijten aan zijne administratie, dan aan den exceptionelen toestand waarin hij verkeerde. Hetgeen in december 1839 mogelijk werd, was in 1837 nog niet doenlijk. Het is niet uit dien hoofde dat aan den gewezen minister van financien het vertrouwen der Tweede Kamer ontvallen is; maar wel door dat de Tweede Kamer sedert het traktaat van 19 april 1839 eene geheele reforme van staatsregeling, en diensvolgens van begrooting heeft verlangd, terwijl de regering op den bestaanden voet wilde blijven regeren. De aanneming der credietwet is geenszins het gevolg van de meerdere of mindere begaafdheden van eenig minister, maar het gevolg van het besef der Tweede Kamer, dat er, *taliter qualiter*, in de staatsbehoeften voor 1840 moest worden voorzien, en de regering ten laatste, en eerst toen zij gezien heeft dat het der vertegenwoordiging ernst was om vol te houden, in concessien is getreden, waartoe men nog geenszins gezind was, toen de minister van financien door den overmatigen arbeid zijne ligchaamskrachten nog niet had zien bezwijken. Dat de heer BEELAERTS wederom als lid van den Raad van State, heeft zitting genomen, is niet dan natuurlijk; dewijl de waarneming van het ministerie van financien slechts eene tijdelijke bedie-

ning is, welke aan eene andere definitieve betrekking niet schaadt. De benoeming tot staatsminister zal wel een eeretitel zijn. Dat de heer Beelaerts te gelijk Staatsraad en lid der Tweede Kamer is, is geen bezwaar; hij deelt dit met alle andere staatsraden en hooge ambtenaren die zitting in de Staten Generaal hebben, zoo als de heeren de Jonge en anderen; terwijl de grondwet bij artikel 91 uitdrukkelijk aan de ministers zitting en stem in de Staten Generaal verleent. Is dit nu naar iemands beoordeeling niet goed, dan wijzige men de grondwet; maar, men zegge niet, in strijd met de grondwet, dat hetgeen die niet goed en nuttig oordeelt, afkeuring verdient. Hij die van een door de staatsregeling toegestaan regt gebruik maakt, handelt niet tegen, maar in den geest dier grondwet. Het is mogelijk dat hierin voorzieningen kunnen gemaakt worden bij de herziening der grondwet; maar wij gelooven dat de vereenvoudigde staatsregeling niet het gevolg zal wezen van de meerdere of mindere begaafdheden des ministers, die trouwens niemand der zake kundig aan den heer Beelaerts heeft geweigerd, maar aan de noodzakelijkheid tot bezuinigingen en een vereenvoudigd staatsbestuur, ten gevolge van eene door den tijd noodzakelijk gewordene gewijzigde staatsinrigting, die, zoo wij wenschen, ten gevolge zal hebben de ineensmelting van den raad van ministers van staat, den kabinetsraad, den raad van state en der ministeriele departementen tot één ligchaam; door de minder kostbare vertegenwoordiging, te vinden in de toekenning van eene enkele schadeloosstelling, gedurende het werkelijk verblijf in de residentie; door de suppressie van eene menigte administratieve ambtenaren, en door eene meer zuinige staatshuishouding, te vinden door de vereenvoudiging in de organisatie van alle takken van bestuur, en door eene betere in acht te nemen verhouding, tusschen onze legermagt en onze inkomsten, en door eindelijk de baten der O. I. bezittingen te gebruiken tot aflossing der oude, niet tot het creëren van nieuwe schulden. Om al deze redenen vermeenen wij niet te kunnen instemmen met de meening van den steller van het hierboven vermeld artikel, en gelooven, naar waarheid, dat men den staat van ons finantiewezen in vroegere oorzaken en in den toestand des lands alleen moet zoeken.

***EUROPEESCH MUSEUM van SCHILDER- en BEELDHOUWKUNST**, zijnde eene verzameling van ruim zeven honderd* Staalgravuren, *voorstellende de beroemdste* Schilderstukken *en* Beelden, *uit de eerste Kabinetten van Europa, waarvan er honderd betrekking hebben op de Geschiedenis der* Wereld-Oorlogen, *gevoerd sedert de groote Staatsomwenteling tot op het herstel der Volksonafhankelijkheid in* 1815.

Bij de zoo algemeene belangstelling onzer Landgenooten in de Schoone Kunsten over het geheel, en meer bijzonder in wat betrekking heeft tot de Beeldende Kunst, zal niemand 't vreemd achten, dat men bedacht is geworden op eene uitgave, *met Nederduitschen Tekst*, van het in *Frankrijk* en *Engeland* zoo overal verspreid, als hoog geacht *Europeesch Museum van Schilder- en Beeldhouwkunst*, een werk, door den beroemden Reveil in staal gegraveerd, en zamengesteld uit al, wat de groote Galerijen der beschaafde wereld in Schilder- en Beeldhouwkunst luisterrijkst opleveren.

Het valt wel niet te betwijfelen, of eene onderneming, waaraan zulke groote kosten verbonden zijn, zal algemeenen bijval mogen verwerven. Immers, wie zou zich, voor eene zoo geringe wekelijksche uitgave van ettelijke centen, niet binnen een paar jaren in het bezit eener verzameling willen gebragt zien van meer dan 700 keurige gravuren, die hem in staat stellen tot de gezette beschouwing, vergelijking en overpeinzing van den stijl der grootste Geniën, welke Europa, in vroeger en later eeuwen, opleverde, en die hier als onder een en hetzelfde gezigtspunt vereenigd worden; daar het toch zelden of nooit iemand is te beurt gevallen, al die Meesterstukken, op de verschillende plaatsen zelve, in 't oorspronkelijke, te leeren kennen. Daarenboven behoort men juist geen beoefenaar, men behoeft slechts beminnaar van het Schoone der Kunst te wezen, om de onderneming dezer Uitgave toe te juichen, en door deelname aan te moedigen. Het is dan ook in vertrouwen op den goeden smaak van het Nederlandsche Publiek, en steunende op de bekende medewerking tot al, wat verspreiding van Kunst en Wetenschap onder ons ten doel heeft, dat een Werk ondernomen werdt, hetgeen inwendige waarde genoeg bezit, om geene verdere hoogdravende Prospectus-opvijzeling (gelijk thans sterk in zwang is) te behoeven. — Voor fraaije uitvoering, schoone letter en best velijn papier zal, naar behooren, gezorgd worden.

Men schrijft in bij de voornaamste Boekhandelaren in het Rijk, bij welke de proef-aflevering, ter bezigtiging, voorhanden is. — Het werk zal bestaan in 120 afleveringen, ieder bevattende 6 gravuren, en waarvan elk 40 centen, bij inschrijving, kosten zal; terwijl het geheel, met geschiedkundige toelichtingen, zoo over de groote Meesters, als over hunne hier voorkomende beste stukken, verrijkt, in zulken vorm zal worden uitgegeven, dat de volledige Verzameling *acht afzonderlijke deelen* uitmaakt, gesplitst in 1.) *Mythologie* of *Fabel*; 2.) *Beeldhouwkunst*; 3.) *Gedenkzuilen* of *Allegorie*; 4.) *Gewijde*, *Oude* en voornamelijk *Romeinsche Geschiedenis*; 5.) *Nieuwe Geschiedenis*, als bepaald van *Engeland*, *Duitschland*, *Rusland*, *Italië*, *Spanje* en *Frankrijk*; 6.) *Geschiedenis der Oorlogen onder* Napoleon; 7.) *Landschap*; 8.) *Allerlij*, naar van Breugel, Brouwer, van Berchem, Claessens, van Dijk, van Eijck, van der Elst, Holbein, van Laar, Lucas van Leyden, van Mieris, van der Meulen, Metzu, Ostade, Potter, Rubens, Ruisdaal, Rembrandt, Jan Steen, Teniers, Terburgh, van de Velde, Wouwerman, van der Werff, van West, en andere groote mannen; zoo binnen als buiten ons Vaderland. Ten slotte zal den Inschrijvers een *Algemeen Register*, benevens een *Titel* voor ieder Deel, geworden.

De uitgave geschiedt door den Boekhandelaar F. P. Sterk te *Breda* en zal stellig voortgang hebben, de Eerste Aflevering wordt op den 2den Mei 1840 verzonden, franco door het geheele Rijk, en vervolgens geregeld elke Zaturdag.

SCHOUWBURG TE BREDA.

De Ondergeteekende heeft de eer het Tooneelminnend Publiek te *Breda* te berigten, dat hij op Donderdag den 23. Januarij 1840, de 2e Representatie van het Abonnement zal geven, welke bestaan zal in het opvoeren van: EPICHARIS en NERO, Groot beroemd Treurspel in vijf Bedrijven. Gevolgd door: DE JAGER, DE HUSSAAR en HET OESTERMEISJE, of DE VERPANDE KRIJGSLIEDEN, Kluchtig Blijspel met Zang in een Bedrijf. Nooit alhier vertoond.

Aanvang ten 6½ ure.

Heeren Liefhebbers welke mogten genegen zijn, zich nog te Abonneren, kunnen daartoe gelegenheid vinden bij de Uitgevers dezer.

J. W. VAN VELZEN,

Opvolger van den Heer W. G. Weddeloopeb

Voor het Rijk.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

Administratie der Domeinen, Wegen, Vaarten, enz.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN

MASTBOOMEN,

SPARREN, DUNZEL, ENZ.

IN HET MASTBOSCH.

De AGENT van het Domein te *Breda*, als daartoe geautoriseerd, zal op Maandag den 27. Januarij 1840, 's morgens om 9 ure, ten Huize en Herberge van PIETER DIELEMANS, in de *Bloemkool*, te *'s Princenhage*, ten overstaan van den Notaris Mr. F. B. VAN NAERSSEN, residerende te *Breda*, publiek Verkoopen:

8 Kavelen MASTBOOMEN.
3 dito Dorre en Omgewaaide dito.
1 dito BEUKEN SNOEIMUTSAARD.
en 50 dito MASTEN SPARREN en DUNZEL.

Alles staande en liggende in het Mastbosch.

De Konditiën van Verkoop liggen ter lezing ten Kantore van den Agent; terwijl bij den Boschwachter C. KNOEST nadere informatiën en aanwijzingen, mitsgaders de Notitiën, te bekomen zijn.

De Agent voornoemd,

M. SMITS.

*** J. B. WALLACH, *DENTISTE* van de Residentie *'s Gravenhage*, zal, uithoofde van menigvuldige Werkzaamheden, alhier nog tot den 29. Januarij vertoeven. Hij is te spreken of te ontbieden, om over de gebreken van MOND en TANDEN, geraadpleegd te worden. Hij beveelt zich inzonderheid aan, bij degenen, die verlangen KUNSTTANDEN ingezet te hebben; welke hij verzekert, dat even voldoende zijn als de natuurlijke. Hij trekt ook KIEZEN of TANDEN, op eene bijzondere wijze, als ware het dat de Kroonen er van weg zijn; zuivert voorts TANDEN en maakt dezelve zeer wit; plombeert ook holle KIEZEN, en verrigt verder al wat tot dit vak behoort.

Is gelogeerd op den Haagdijk, Wijk C, N°. 146, bij A. WALLACH.

*** Les personnes auxquelles l'usage du café ou du chocolat est défendu; celles dont l'estomac réclame un déjeuner léger et nourrissant, trouveront dans le *Racahout des Arabes*, l'alimentation la plus agréable et la plus salutaire; cet aliment est aussi très convenable aux *dames*, aux *enfans*, et à *toutes les personnes* faibles ou nerveuses.

Te Breda, bij BROESE & COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.